

לימודי הכשרה

לימודי חובה:

סמינרי הדרכה קליניים
שיעורים עיוניים

לימודי ליבה:

שיעורי תאוריה
שיעורי מהות

לימודי בחירה:

שיעורי בחירה
שיעורי בחירה חברתיים
שיעורי בחירה בינתחומיים

למידה מעבר להכשרה

סדנאות
סמינרים עם מורי חו"ל
קבוצות קריאה

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו
Tel Aviv Institute for Contemporary Psychoanalysis

תוכנית הלימודים תשפ"ב 2021-2022

סמינרים קליניים

סמינר התהוות שנה א'

שרי ציבולסקי | טל': 0507-548165 | saricibulski@gmail.com

סמינר קליני שנה ב'

חנה אולמן | טל': 0544-282830 | chanauyman@gmail.com

סמינר קליני שנה ג'

קובי אבשלום | טל': 0504-683374 | cobiavshalom@gmail.com

סמינר קליני שנה ד'

ג'זל ורד | טל': 0544-707419 | gisele.vered@gmail.com

סמינר קליני בפסיכואנליזה של הילד

סמסטר ב', 20:15

איזבל בן אמו | טל': 0544-540356 | isabelle123@bezeqint.net

שיעורי חובה

חובה | שנה א' | סמסטר א', 15:00

פרויד המוקדם: להיות פסיכואנליטיקאי, On becoming a psychoanalyst

רוני עמיאל | טל': 0502-744761 | amielr1234@gmail.com

לקריאת פרויד זוויות רבות. בסמינר הנוכחי נקרא את פרויד בעיקר דרך התפתחות החשיבה שלו בדרכו להיות פסיכואנליטיקאי. במובן זה פרויד הוא אב טיפוס לכל אנליטיקאי המתחיל להתבונן בעולמו הפנימי של הסובייקט, לומד דרך התנסותו האישית על מבנה העולם הפנימי, מפתח את תהליכי העבודה באנליזה ואת הטכניקה המאפשרת לפגוש לעומק ולהתמודד עם אותו עולם פנימי.

אנו נראה שהתפתחותו של פרויד היא תוצר דיאלקטי בין רגישות, חכמה והקשבה מדעית מחד, לבין התנסותו הקלינית העיקשת והאמיצה מאידך. לדיאלקטיקה הזו שתי משמעויות מרכזיות שילוו אותנו בקורס: הראשונה היא הנכונות להתנסות ולטעות, ללמוד מהטעויות ואף לפרסם חלק מטעויותיו. בכך ציווה לנו את מרחב החשיבה וההתנסות ואת החתירה לאמת כערכים מרכזיים של הטיפול והמחקר הפסיכואנליטי.

השנייה היא התוכן המרכזי של הקורס: ההזדמנות לפגוש את המחשבות התיאורטיות הראשוניות שפרויד ניסח בראשית דרכו על העולם הפנימי. נראה כיצד מתנסחת הבנתו שלטראומות מיניות יש תפקיד מרכזי בפתולוגיה של בני האדם. בהמשך נראה את המהפך בתפיסתו את מקום המיניות, מאירוע קונקרטי ומציאותי לדינמיקה התפתחותית אוניברסאלית המתרחשת בעולמם הפנימי של בני האדם; נטעם כמה מהבנותיו הראשוניות על המבנה של העולם הפנימי; נכיר את תפיסתו של פרויד על המקום המיוחד של האב בהוויה האנושית - המקום של השלישי; ואם נספיק נגלה יחד איתו את הכלי הטכני המרכזי בעבודה האנליטית: יחסי ההעברה - הטרנספרנס.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

חובה | שנה ב' | שנתי, 15:00

טכניקה: כיצד מתחוללת האנליזה?

א. הטכניקה של פרויד

נועמי הולר | טל': 0523-598104 | noemibhuler@gmail.com

שיעורים 1-7: 07.12; 23.11; 16.11; 09.11; 02.11; 19.10; 12.10

ננסה ליצור דיאלוג עם פרויד, "על פתיחת הטיפול" ועל "דרכיה של התרפיה הפסיכואנליטית". נדגיש את הנקודות הרלוונטיות למסירה של הפסיכואנליזה, וההתהוות של פרויד עצמו דרך המכתבים ששלח לפליס. נתייחס להמשגה של האקט הפסיכואנליטי ו"למפגש הטיפולי בתנאי העברה" ביחס למושג של הטכניקה. כמו כן נלמד על גישתו של ביון בהקשר למושגים אלה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ב. הטכניקה של קליין

אודי רוזנטל | טל': 0509-088861 | ehudrosenthal1@gmail.com

שיעורים 8-14: 15.03; 08.03; 01.03; 11.01; 04.01; 21.12; 14.12

בקורס נדון במחשבותיה של קליין עצמה על הטכניקה שלה. נקרא פרקים מהספר שבו מופיעות ההרצאות שנתנה במכון הלונדוני בסמינרים על טכניקה. הספר פורסם לא מזמן עם הערות של שטיינר המתייחסות להתפתחויות בטכניקה הקליניאנית מאז קליין. נקרא גם חלק מהסיכום של האנליזה של ריצ'רד, תוך התייחסות להערות של מלצר על אנליזה זו.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ג. הטכניקה של ויניקוט

ד"ר גבי מן | טל': 054-4983742 | gabriellamann@yahoo.com

שיעורים 15-21: 07.06; 24.5; 17.05; 10.05; 12.04; 05.04; 22.03

ויניקוט, כהוגה של הגישה קונטקסטואלית, האמין שהעצמי וסביבתו מצויים במצב מתמיד של יחסי גומלין. בתוך יחסי גומלין אלה יכול העצמי להפציע, לגלות את מהותו הייחודית ולהיות חי. מאידך, בהעדר הקשר סביבתי מתאים, מתהוות קליפות הגנתיות אשר מעכבות וחוסמות את הפצעת העצמי האמיתי.

האנליזה מציעה למטופל הזדמנות לחוות את כשלי העבר מחדש, הפעם בנוכחות משתתפת וכך נפתח חלון הזדמנויות להתחלה חדשה. נתמקד במאמרים הטכניים של ויניקוט ונקרא בעיון את המאמרים אשר דנים בנושא הרגרסיה, תלות וצורך ותוקפנות בריאה או הגנתית. בנושאים אלה, תרומתו של ויניקוט הייתה מהפכנית. המשתתפים יתבקשו להביא דוגמאות על מנת שנבחן את השימוש במושגים בקליניקה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ד. שיעור 22: 14.06; שולחן עגול בהשתתפות כל המורים

חובה | שנה ג' | שנת, 15:00

גישות שונות להבנת הנרקסיזם וביטוי בהפרעות אישיות קשות

א. פרויד ואנדרה גרין - נרקסיזם

אליס בוראס | טל': 0504-637096 | aliceburas@gmail.com

שיעורים 1-11: 12.10; 19.10; 02.11; 09.11; 16.11; 23.11; 07.12; 14.12;
11.01; 04.01; 21.12

פרויד טבע את המושג נרקסיזם, ששפך אור על מגוון תופעות נורמליות ופתולוגיות. הוא מתאר תהליך שבו הדחף הליבידינלי נסוג מהאובייקט ומופנה כלפי העצמי. אנדרי גרין המשיך את עבודתו של פרויד ובדק מה המקום של הנרקסיזם בטופיקה השנייה וכן את הקשר של הנרקסיזם עם דחף החיים ועם דחף המוות.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ב. קליין וממשיכה - נרקסיזם

מיכל זלינגר | טל': 0522-749454 |

selinger.michal@gmail.com

שיעורים 12-16: 01.03; 08.03; 15.03; 22.03; 05.04

הקליניאנים וממשיכהם רואים בנרקסיזם ארגון נפשי שמבטל נפרדות, הכרה בקיום האחר ובמציאות. מערך יחסי אובייקט שהתקבע בהתפתחות ומיצר אישיות בעלת מבנה נרקסיסטי. נקרא מאמרים מרכזיים המתארים את התפיסה הקלייניאנית להתפתחות הנרקסיזם ונשלב את הלמידה בחשיבה על מקרים מהקליניקה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ג. קוהוט ותאוריית העצמי - נרקסיזם

עדנה בור-לב | טל': 0525-530732 | ednabl@012.net.il

שיעורים 17-21: 12.04; 10.05; 17.05; 24.05; 07.06

פסיכולוגיית העצמי מציעה ראייה ייחודית למושג הנרקסיזם, כממד התפתחותי, קיומי ופסיכופתולוגי. דרכו ניתן לראות את האדם כמונע על ידי הצורך לממש את עצמו ותוכנית חייו, כמו גם לחרוג מעצמו בתנועה אל האחר.

השיעורים יעסקו במושגי היסוד ובהיבטים הייחודיים של תפיסת "הנרקסיזם החדש", בקריאה בכתבי קוהוט וממשיכיו ויאפשרו התבוננות והשתהות בממשק שבין תאוריה לקליניקה כפי שיעלו ויובאו מתוך החומר הנלמד, דוגמאות מן הספרות והשירה ועל ידי המשתתפים. נושאי הקורס: הנרקסיזם ככוח מניע וכמד של הנפש והרוח האנושית; היבטים התפתחותיים של נרקסיזם: הקונפיגורציות הנרקסיסטיות וההעברות הנרקסיסטיות; הזעם הנרקסיסטי וגוונים שונים של תוקפנות; הפרעת אישיות נרקסיסטית: מרכיבי הטיפול כפי שהם נובעים מן התאוריה וסיום אנליזה; התמרות נרקסיסטיות: טיבן ומעמדן.

תוכנית הקורס ורשימת המקורות [בקישור זה](#)

ד. שיעור 22: 14.06; שולחן עגול בהשתתפות כל המורים

תסביך אדיפוס

א. אדיפוס: המקור הספרותי וההרהור הפילוסופי
פרופ' שי פרוגל | טל': 0505-798430 | shaif@taux.tau.ac.il

שיעור 1: 12.10

במפגש נדון במיתוס של אדיפוס כפי שהוא מוצג במחזה "אדיפוס המלך" מאת סופוקלס ובמספר פרספקטיבות פילוסופיות עליו. נא לקרוא (ולהביא למפגש): "אדיפוס המלך" מאת סופוקלס, בתרגום אהרון שבתאי (הוצאת שוקן).

ב. תסביך אדיפוס על פי פרויד
עמנואל עמרמי | טל': 0507-300041 | amrami.emmanuel@gmail.com

שיעורים 2-11: 19.10; 02.11; 09.11; 16.11; 23.11; 07.12; 14.12; 21.12;
11.01; 4.01

ההכרה בקיום רגשות אסורים של תשוקה ילדית לאמו ועוינות כלפי אביו - במקביל לחיבה אליו - החלה להתגבש אצל פרויד במהלך האנליזה העצמית שלו. אנליזה זו אפשרה לו לעשות חיבור נועז בין חווייתו הפרטית לבין המיתוס המוכר לו מהמחזה הקלאסי של סופוקלס שמעתה הפך עבורו למטפורה אוניברסלית של מצב האדם.

ב-1897 הוא כותב לפליס חברו: "נעשה מובן סוד כוחו של אדיפוס המלך, המיתוס היווני מבליט הכרח שכל אחד מכיר מתוך שזיהה בתוכו פנימה את עקבות קיומו".

מנקודה זאת מחשבתו של פרויד עשתה דרך ארוכה, תחילה אל המשגת המיתוס כ"תסביך" כלל-אנושי ובהמשך אל ראיית התסביך הזה כחוק הטבע האנושי וכעיקרון מבנה המונח ביסוד כל המוסדות החברתיים, לרבות דת, חינוך, תרבות ואומנות.

אנו נעקוב אחר הבנייה הדרגתית והסתעפויותיו של המושג "תסביך אדיפוס" לאורך חיי היצירה של פרויד ונראה כיצד הוא הופך לעמוד התווך של בניין החשיבה הפסיכואנליטית. לצורך זאת ניעזר במספר

מקורות שבהם פרויד פיתח והסביר את המושג ונתייחס למקומו של התסביך בהתפתחות הפרט, תפיסת עולמו ותפקודו הבינאישי. רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ג. תסביך אדיפוס על פי הגישה הקלייניאנית
שרי ציבולסקי | טל': 0507-548165 | saricibulski@gmail.com

שיעורים 12-16: 01.03; 08.03; 15.03; 22.03; 05.04

העבודה של קליין על החוויות הינקותיות המוקדמות הביאה עמה שינויים מקיפים בתפיסת התסביך האדיפלי, שתפס מקום מרכזי בתאוריה הפסיכואנליטית מראשיתה.

נבחן את ההשפעות שהיו לעבודתה על הבנת התסביך האדיפלי, תוך התייחסות לתוספות שהיא סיפקה להבנת מושג מרכזי זה החל מהתבוננות במצבים האדיפליים בגילאים המוקדמים, כמו גם לביטוי שלהם בעמדה הדיכאונית.

נתייחס להיבטים השונים הקשורים בתסביך האדיפלי על פי קליין: המשאלות האדיפליות המוקדמות, הסופר אגו, מקורות החרדה ורגשות האשמה.

רשימת המקורות (לפי סדר השיעורים) [בקישור זה](#)

ד. אדיפוס לפי ביון
חני בירן | טל': 0544-661959 | hannibiran@gmail.com

שיעורים 17-21: 12.04; 10.05; 17.05; 24.05; 10.06

ביון מסיט את הדרמה המינית האדיפלית של פרויד לשוליים ושם במרכז את אדיפוס החוקר את חידת חייו. אדיפוס כמטפורה לכאב של כל אדם העומד מול גורלו. אדיפוס החוקר את שורשיו ושואף להגיע לאמת הנסתרת החומקת מעיניו.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ה. שיעור 22: 14.6; שולחן עגול בהשתתפות כל המורים

ליבה | תאוריה | ה"טרנספורמציות" של ביון |

סמסטר א', 16:45

רוני עמיאל | טל': 0502-744761 | amielr1234@gmail.com

ביון הוא חוקר של נפש האדם. הוא חתר כל ימיו לתפוס את החוויה הרגשית האמיתית של המטופל (ה-emotional experience). במהלך התפתחות החשיבה הפסיכואנליטית שלו הוא הצליח לתפוס כמה אמיתות - או נכון יותר התגלמויות שלהן על החוויה הרגשית. "טרנספורמציות" הוא שמו של אחד הספרים החשובים של ביון. למושג יש משמעות פרדוקסאלית. מחד טרנספורמציות עוסקות בניסיון לחוות, לחשוב ולתת שמות לחוויות הרגשיות המפורקות והבלתי נחשבות של המטופל. מאידך, בעצם קיומה, הטרנספורמציה מרחיקה אותנו מהחוויה המקורית - ה-"O". זה מה שקורה לביון במהלך התפתחות החשיבה שלו - הוא מתקרב ומתרחק חליפות: ממש כפי שזה קורה לנו ולמטופלינו במהלך הטיפול או האנליזה.

הלימוד יעשה באמצעות קריאה משותפת ואסוציאטיבית במאמרו. נקרא יחד קריאה פרשנית של כמה פרקים נבחרים מספריו של ביון: במחשבה שנייה, "ללמוד מהניסיון", Elements Of Psychoanalysis ו- Transformations.

נעקוב כרונולוגית אחר פריצות הדרך המרכזיות של ביון, ובהן: הבנתו הייחודיות את האישיות הפסיכוטית והניורוטית, ההזדהות ההשלכתית והמיכל הדינמי, החלימה, מודל העיכול, התפתחות החשיבה והמחשבות, גילוי ה-O ועוד. כתיבתו של ביון עשויה להראות במבט ראשון בלתי מובנת. אחת הסיבות לכך היא שהוא חושב ויוצר את הבנות העמוקות תוך כדי כתיבה. בקורס ננוע ונחוה יחד איתו את התהליך שהוא עבר בדרכו ל-On becoming Bion - להיות ביון.

נלמד "לקרוא" את ביון, להרשות לעצמנו לא להבין, ולאט לאט לגלות בכתיבתו את ההבנות הקליניות המדהימות שלו, ודרכן את ההבנות שלנו עצמנו. נשים דגש על השימוש הקליני ברעיונות אלו ובאופן שבו הם מאפשרים התמודדות עם המצבים הקליניים הקשים שאנו פוגשים באנליזות של מטופלינו ושלנו. נעשה זאת בעזרת דוגמאות שויבאו על ידי המשתתפים והמנחה.

שיעורי ליבה

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ליבה | תאוריה | פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית -

לקרוא תאוריה, לחשוב קליניקה | סמסטר א', 20:15

ד"ר קרינה גולדברג | טל': 0544-223643 | Kar1go@yahoo.com

"Let the patient teach you how to analyze him!"

(Kohut to Ornstein, Ornstein, 2009, p.102)*.

"Self - selfobject relationships are present from birth to death - the healthy self thus always needs the sustaining responses of selfobjects, from the first to the last breath"

(Kohut, 1980, p. 673).

בשנת 1957, במפגש חצי היובל של המכון הפסיכואנליטי בשיקגו, נשא היינץ קוהוט את הרצאתו המכוננת:

Psychoanalysis, Empathy and Introspection - An Examination of the Relationship Between Mode of Observation and Theory.

היה זה מהלך פסיכואנליטי תיאורטי וקליני (1966, 1968, 1971) שככל שקוהוט העמיק בו, כך הובחן מתיאוריית הדחף ופסיכולוגיית האגו עליהן צמח ואותן לימד. מהלך שהביא להפצעתה של פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית.

בקורס נכיר את החשיבה, התאוריה והעשייה הפסיכואנליטית של פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית. נדון במושגיה המרכזיים - אמפתיה, עצמי, העברות זולתעצמי, זולתעצמי, פיצול אנכי, הפירוש האמפתי, הפרעת האישיות הנרקסיסטית, צורות והתמרות של הנרקסיזם. נקרא בכתביו של קוהוט תוך התייחסות למקרים הקליניים של קוהוט ושל תלמידיו הקורס.

נושאי השיעורים: מבוא - איך זה להיות אדם, המצב האנושי ופסיכואנליזה; על האמפתיה; על מה מטופלים כועסים?; העברות זולתעצמי - שני הסיכויים של הילד/ה; על הפיצול האנכי; אנה או. בראי פסיכולוגיית העצמי; פסיכואנליזה של נוכחות עצמי; העברת זולתעצמי; זולתעצמי; פירוק.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

*Ornstein, P.H. (2009). My Late Night Hypnagogic Fantasy: Conversation With Heinz Kohut (II). *Int. J. Psychoanal. Self Psychol.*, 4(1):101-110.

ליבה | תאוריה | על פסיכואנליזה התייחסותית : על משמעויותיה של "פסיכולוגיה של שני אנשים"

בפסיכואנליזה | סמסטר א', 16:45

ד"ר אבי ברמן | טל': 052-3951495

avi@berman-psychology.com

בקורס נעסוק בהולדתה של הגישה ההתייחסותית מתוך הביקורת על היבטים מסוימים של הפסיכואנליזה שקדמה לה. הקורס יסקור את הרעיונות המרכזיים של "פסיכולוגיה של שני אנשים", יציג את ההשקפה אודות הבלתי-נמנעות של ההשפעה ההדדית בטיפול ואת חשיבותו של חקר ההעברה הנגדית של המטפל.

נדון במושגים מרכזיים של הגישה ההתייחסותית, אשר נוצרו מפירוק ובנייה מחדש של מושגים פסיכואנליטיים קלאסיים, כגון: חקר ההעברה הנגדית, התנגדות ופירוש, מימוש בפעולה (enactment), הכרה הדדית, השלישי האנליטי, רעיון העצמים המרובים, טראומה ודיסוציאציה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ליבה | מהות | גלגולי האהבה והתשוקה בפסיכואנליזה
- דחף, יחסי אובייקט והתייחסותיות
סמסטר ב', 16:45

ד"ר חנה אולמן | טל': 0544-282830
chanaulman@gmail.com

בקורס זה נחקר את גלגולי המשגות של האהבה והתשוקה בתאוריה הפסיכואנליטית ואת מופעיהן ביחסי ההעברה - העברה נגדית בטיפול. מאמרו של פרויד "הערות על אהבת העברה" מסתיים במשפט: "בעשייה הרפואית תמיד ישאר מקום לצדה של התרופה לברזל ולאש, וכך גם לא נתן יהיה לוותר על פסיכואנליזה שאיננה מוחלשת והמבוצעת כהלכה, כזו שאיננה מתביישת לעשות שימוש ברגשות הנפש המסוכנים ביותר, כדי להביא את החולה לשליטה בהם, לטובתו".

נדון ב"חומר הנפץ" של הרגשות "המסוכנים ביותר" של אהבה ותשוקה כדחף, כקומוניקציה, כעודפות וכחוויה רגשית טרנספורמטיבית. נבדוק את מופעיהן - הן בתהליך ההתפתחותי והן בקשר האנליטי, הן כפוטנציאל לקידום התהליך והן כפוטנציאל נפיץ לחציית גבולות. נתבונן במשמעויות של אהבה ותשוקה בהעברה ובהעברה הנגדית ובדרכים האפשריות לעשות בהן שימוש.

נתחיל במאמרו הסמינלי הנ"ל של פרויד ובמאמרים של לפלנש, וסירלס המתייחסים לאהבה האירוטית ומשמעויותיה מתוך הפרדיגמה של הדחף, ונמשיך במשמעותה של האהבה (והעדרה של התשוקה האירוטית) בתאוריות יחסי האובייקט, בעבודתה של רות שטיין ובמאמרים עכשוויים המזוהים עם הגישה ההתייחסותית - של גודי דיוויס, בנגמין ואטלס, ואחרים.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ליבה | תאוריה | פנטזיה לא מודעת, העברה ותיקון -
מושגים מרכזיים בתאוריה הקלייניאנית
סמסטר א', 20:15

הדר קמפינסקי-שויצר | טל': 0522-749810
hadarkem@gmail.com

התאוריה הקלייניאנית מבוססת על המשגות שקליין הסיקה מתוך אנליזות שקיימה לילדים צעירים ולאחר מכן גם מאנליזות במבוגרים. בקורס נעסוק בשלושה מושגים יחסית מתקדמים (כלומר, זה אינו קורס על מושגי יסוד) בשלוש רמות: רמה התפתחותית, רמה קלינית ורמה פוסט קלייניאנית (המושג כפי שהמשיכו לחקור אותו ממשיכה של קליין). המושג הראשון אותו נחקר יהיה הפנטזיה הלא מודעת, לאחר מכן נעסוק בהעברה ולבסוף בתיקון.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ליבה | תאוריה | פרויד המאוחר

סמסטר ב', 16:45

ד"ר שלומית ידלין גדות | טל': 0542-555080 |
gashlomit@gmail.com

התפנית של 1920 שהולידה את דחף המוות ואת הטופיקה השנייה נחשבת לנקודת מפנה דרמטית בכתביו של פרויד. אך גם לאחריה, ועמוק אל תוך שנותיו בחולי ובמלחמה מחשבתו של פרויד שימרה את אופיה הקדחתני, המחדש והחותר-תחת-עצמה. במאמרים שנעסוק בהם נחקור את פיתוחיו המטאפסיכולוגיים והקליניים של פרויד את דחף המוות, את החרדה ואת אופיים של האגו וההגנות. בחלק מהמאמרים נלווה את פרויד בחשיבה הביקורתית שלו אודות רעיונותיו שלו ונעקוב אחר שיטתו הסוקרטית בה הוא מציב הנחה, מערער אותה, ועוקב אחר הערער עד לתוצאתו הלוגית ולחידוש הנולד מתוכו.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ליבה | מהות | "זו אני החולם שח"? עבודת החלום

בפסיכואנליזה | סמסטר ב', 16:45

ד"ר גילה עפר | טל': 0548-016303 | gilaofer79@gmail.com

*רבי בנאה: עשרים וארבע פותרי חלומות היו בירושלים
ופעם אחת חלמתי חלום והלכתי אצל כולם,
ומה שפטר לי זה לא פטר לי זה,
וכולם נתקיימו בי.
תלמוד בבלי מסכת ברכות, דף נ"ה*

מאז שפרויד הגדיר את החלום כ"דרך המלך ללא מודע" חלו ההתפתחויות בפסיכואנליזה בכלל ובפירוש החלומות בפרט. ניתן להתבונן בחלום מזוויות שונות: "דרך המלך ללא מודע", ייצוגים של העצמי ושל דרמות פנימיות, דרך לקומוניקציה של אמוציות, רגשות ואירועים לא מעובדים, unthought known, החלום כקומוניקציה, או אופנות של התארגנות באמצעות מטפורות, דימויים וסימבולים. השינוי העיקרי הוא בראייתנו את החלום כיום לא רק בקונטקסט תוך-אישי, אלא כתקשורת בתוך מארג היחסים בין המטופל למטפל. ביחסים אלה משתחזר העולם הפנימי בצילם של היחסים הראשוניים המרכיבים אותו. הקשבה לשחזור זה משפיעה על הבנתנו את החלום ובהתאם, גם על הפירוש שאנו מציעים למטופל.

גם דרך העבודה עם חלומות משתנה בהתאם לתיאוריות ולאישיות המטפל והמטופל.

בקורס נעקוב אחר פרדיגמות מרכזיות להבנת משמעות החלום ותפקידו, ונלמד מתוך כתיבהם של תיאורטיקנים שונים (פרויד, סגל, וויניקוט, אוגדן, בולאס, בלצ'נר, ברומברג ועוד) על הדרך בה תיאורטיקנים שונים עובדים עם חלומות של מטופלים שלהם. בכל שעור נעסוק גם בחלומות שיובאו על ידי המשתתפים - חלומות של מטופלים, וחלומות של עצמם בקונטקסט טיפולי.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ענת פרי | טל': 0544-302298 | anath.perry@gmail.com

כמי שנמנה עם מייסדי "הקבוצה העצמאית" בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, ומעמודי התווך שלה, מגלם וויניקוט בהווייתו את הפרדוקס, שהוא מושג מרכזי בתפיסתו. בגישתו התיאורטית, בתפיסתו הקלינית ובכתיבתו, הוא מצליח להתנועע במרחב הפוטנציאלי תוך שמירה על חיבורים למורשת הפסיכואנליטית של קודמיו, פרויד וקליין, עמם הוא מנהל דיאלוג, בד בבד עם חשיבה חתרנית, מהפכנית ומקורית, המביאה לידי ביטוי את ייחודיותו ויצירתיותו כאינדיבידואל וכסובייקט. וויניקוט מפציר בנו, המטפלים, שלא להפר את מרקם אשליית הפרדוקס, ולעולם לא לשאול את המטופל/תינוק: המצאת או יצרת? בכך, הוא מדגיש את חשיבות ההוויה הפרדוקסאלית כמצע לנביטת חיים חדשים ויצירתיות, המהווים בסיס לכל חווית חיים שיש בהם משמעות. ננסה להבין יחד את חשיבותה של בקשה זו, בהקשרים טיפוליים והתפתחותיים. נבחן איכות זו של ההוויה הפרדוקסאלית העוברת כחוט השני בהיבטים שונים בהגותו של וויניקוט. זו החותרת תחת יסודות הדטרמיניזם הוודאי, וסוללת את הדרך ליצירתן של גישות פסיכואנליטיות עכשוויות. נדון בהשלכות הנובעות מתפיסה זו, על אופן התייצבותנו כמטפלים במפגש הטיפולי, באמצעות דוגמאות קליניות. בסמינר, נקרא יחד, קריאה תלמודית את מאמרו "התפתחות רגשית פרימיטיבית", המציג מניפה רחבה של רעיונותיו. מתוכו, בקריאה רוחבית של מאמרים נוספים על פי הצורך, נפרוש עקרונות חשובים בהגותו, תוך התבוננות הדוקה ביישומם הקליני, ונעקוב אחר ההמשכיות המהפכנית בחשיבתו: זו המחזיקה את הממד ההמשכי למסורת הפסיכואנליטית מחד, בצד החריגה הנועזת ממשנתם של קודמיו מאידך. נדון בתרומתו להתפתחות החשיבה הפסיכואנליטית.

מהלך הקורס ורשימת המקורות [בקישור זה](#)

שיעורי בחירה

בחירה | יחסי מיכל-מוכל, חלק ב' - הולדת המשיח

סמסטר א', 16:45

ד"ר גילית הורויץ | טל': 0504-008997 | gilitcl.gh@gmail.com

“Any formulation felt to approximate to illumination of O is certain to produce an institutionalizing reaction”.
(Bion, Attention and Interpretation, p. 81)

כך כותב ביון, בפרק המוקדש כולו לקונפיגורציה של המיכל-והמוכל: “כל נוסחה המדמה לקרוב להארה מן ה-O - אין לה אלא לייצר תגובה ממסדית”.

משפט סתום לכאורה, המזמין ביאור ומעורר שאלות: מיהו, או מהו, על פי נרטיב זה, המשיח? מהי הנוסחה המזמנת את בואו? מהי אותה תגובה ממסדית כלפיו? האם דנים אנו בהתרחשות בהיבט היחיד וקבוצתו, שמא בהיבט מיסטי, אולי ברובד אינטר-פסיכי, או - כמתאפיין מרב-רבדיותר של החשיבה הביוניאנית - בכל אלו ואף באחרים? כיצד נולד המשיח - או המשיחי - ומהו התהליך של התפתחותו ברמה הנפשית? מעל כל אלו מרחפת שאלת-תמיד: מה לכל זה ולפרקטיקה הפסיכואנליטית שאנו עוסקים בה? כיצד נערוך את החיבורים בין המטא-תאוריה, התאוריה, והקליניקה?

הקורס יעסוק בקריאה מוערת ומבארת של חלק מפרק “מיכל-מוכל” בספרו של ביון, וייתחס לשאלות קרדינליות אלו בהרחבה ובעמקות. הקורס מוצע כקורס המשך ל”יחסי מיכל-מוכל: החריגה” (שנת 2020-21, סמסטר חורף), וכן כקורס העומד בפני עצמו ואינו מחייב השתתפות בחלקו הראשון.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

בחירה | קריאה בספרה של מלאני קליין (1961)

”ריצ'רד - סיפורה של אנליזה בילד בן 10”

קורס מוכר לתוכנית הילדים | סמס' א', 16:45

יעל חנין | טל': 0508-249212 | yaelkhenin@gmail.com

Narrative of a Child Analysis: The Conduct of the Psycho-analysis of Children as Seen in the Treatment of a Ten-Year-Old Boy.

ריצ'רד היה ילד בן 10 שסבל מחרדות קשות וטופל על ידי מלאני קליין בשנת 1941, בימים האפלים ביותר של מלחמת העולם השנייה. הספר על האנליזה של ריצ'רד כולל 93 פגישות מתועדות והערות טכניות לכל אחת מהפגישות שהוספו על ידי קליין כעשרים שנה לאחר הטיפול. בספר זה קליין מאפשרת לקורא מפגש קרוב עם עבודתה האנליטית. היא מתארת את מהלך האנליזה מידי יום ביומו, מפרשת את ציוריו של ריצ'רד, את משחקו, את האסוציאציות המילוליות שלו ואת חלומותיו. בהערות שמלוות את החומר הקליני קליין מעירה על החומר הקליני, ומקשרת אותו למסקנות תאורטיות. בכך היא מאפשרת לנו מדריך יקר ערך לטכניקה של אנליזה בילדים.

בקורס נחזור לעקרונות הטיפול בילדים על פי גישתה של מלאני קליין בדוגמאות מתוך הטיפול של ריצ'רד, נדון בשינויים בטכניקה שחלו ב-70 השנים מאז ונתייחס לשאלת יחסי הגומלין ביחס למציאות הפנימית והמציאות החיצונית בעבודה הטיפולית, שהתחדדו אף יותר בימים של מגפת הקורונה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

בחירה | שיעור בינתחומי | השלילי והאחר/ות
בתיאוריות פילוסופיות ופסיכואנליטיות: מבט (גם)
מהפרספקטיבה של ההבדלים בין המינים
סמסטר א', 18:45

עפרה שדות | טל': 0545-566212 | ofsadot@zahav.net.il
ד"ר רקפת אפרת-לבקוביץ' | 0545-333134 | rakefetlev@gmail.com

המושגים שלילה/שלילי ואחר/ות הם מרכזיים בשיח הפסיכואנליטי ובשיח הפילוסופי כאחד, ויחד עם זאת, הם נותרים לא פעם מעורפלים. במסגרת הקורס נברר את משמעותם הפילוסופית, ועל רקע זה, את משמעותם הפסיכואנליטית - על הדומה והשונה בין המשמעויות השונות. בהמשך, נבחן כיצד מושגים אלה יכולים לשמש ככלים פסיכואנליטיים תיאורטיים וקליניים.

תחילה נעסוק במושג השלילה/שלילי כפי שהוא מומשג על ידי הפילוסופים פרמנידס, אריסטו והגל. על יסוד זה, נדון באופן בו פרויד וגרין חושבים אותו. נבחן את ההבדל המבני בין יחס הניגוד (המתווך על ידי שלילה) ויחס האחרות, שיודגמו גם דרך חשיבה על היחס בין הנשי לגברי. נתייחס למושג האחרות מנקודת מבט פילוסופית דרך קריאה בהגל ולוינס, ומנקודת המבט של היחס בין המינים דרך קריאה בסימון דה בובואר ובלוס איריגרי. השיעורים האחרונים יוקדשו לבחינת מושג האחרות בפסיכואנליזה דרך קריאה בפולנד, אוגדן ועוד. לאורך הקורס נבחן כיצד הרעיונות שנלמד באים לידי ביטוי בקליניקה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

בחירה | מעללי הסופר-אגו: בין פרויד לתיאורית
השדה של אנטוניו פרו | סמסטר א' 15:20

מושיק עובדיה | טל': 0543-012630 | moschiko@gmail.com

הסופר-אגו הפתולוגי הוא מעין "סוס טרויאני", תוכנת וירוס זדונית ומדבקת, שרצה כל הזמן ברקע וגורמת לתהליכים הרסניים - לאני, ליחסיו עם סביבתו, ולאפשרות של גדילה נפשית. הנושא של הסופר-אגו מעורר רתיעה ורצון להימנע ממפגש איתו, בגלל המוות הנפשי שהוא מביא איתו. יחד עם זאת הסופר-אגו הוא שחקן עיקרי בסבל האנושי והוא נוכח ופועל גם בכל מפגש אנליטי. פרויד ניסח את הסופר-אגו ב-1923 ב"האני והסתם", כסוכנות השלישית במודל הסטרוקטורלי. הוא התייחס אליו כאל מבנה מארגן של האישיות מחד, וגם כ"תרבות צרופה של דחף המוות".

ביון, בעקבות קליין שחשפה את המקורות המוקדמים של הסופר-אגו, התייחס אליו כאל *obstructive object* (אובייקט חוסם) המפריע לתקשורת הראשונית בין התינוק לאם, ולפיכך לאפשרות של התפתחות נפשית.

מטרת הקורס היא להכיר ולזהות את פעולתו הגלויה והסמויה של הסופר-אגו בנפש, להבין את האופנים בהם הוא מחבל בתפקוד הנפשי, אבל גם לפגוש את חלקיו האוהבים והמיטיביים; ובמילים אחרות, מה היה קורה, לו אותלו היה פוגש את שחרזדה?

בעזרת מאמרים מכוננים, הדגמות קליניות וגם קטעי יוטיוב, נצא למסע במרחבי החשיבה הפסיכואנליטית אודות הסופר-אגו. נראה כיצד נוצרים יסורים נפשיים שונים: חרדה, גינוי עצמי ומלנכוליה, פרברסיה, פסיכודה ופירוק הקשרים שבפסיכוסומה ובדיאדה האנליטית.

במסענו נגיע גם אל תיאוריית השדה, בעזרת כתביו רבי ההשראה של אנטוניו פרו. האפשרויות היצירתיות שפותחת עבורנו תיאוריית השדה, יעזרו לנו לחשוב כיצד ניתן לאפשר טרנספורמציות מיטיבות בסופר-אגו של המטופל ושל הזוג האנליטי, דרך היכולת של האנליטיקאית לרוורי, ודרך הרחבה של היכולת הדיאדית המשותפת לחלימה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

בחירה | שיעור חברתי | זהות חברתית – בנייתה על ידי הפרט והשפעתה על עולמו הנפשי ועל הווייתו

סמסטר א', 20:15

צביקה שורצמן | טל': 0544-859515 | zvika.schwa@gmail.com
חני בירן | טל': 0544-661959 | hannibiran@gmail.com

הקורס יעסוק בחלקי הזהות האישית של הפרט כפי שעוצבו באמצעות החברה לתוכה נולד ובה התפתח, וכן בהשפעת השושלת המשפחתית, הן הגרעינית והן הרחבה יותר, ובהעברות הבין דוריות. הזהות החברתית של הפרט נוגעת לרכישת חוויות, תפיסות עולם כולל הטיותיהן, ההעדפות האישיות, אופן השימוש בשפה, העדפות מיניות, העדפות אסתטיות, ואף התנהלות גופנית, כשכל אלה מנחים וגם מגבילים את האופן שבו האדם תופס ומפרש את המציאות שלו ושל האחר. הקורס יועבר כסדנה חווייתית בה ננסה לפגוש את העולם החברתי-תרבותי לתוכו גדלנו ומכאן חלקיו המוטמעים בלא מודע הפרטי והמשפיעים על צרכיו, דעותיו, תפיסת עולמו, תפיסת מיקומו בחברה ותפיסת האחר, כשכל אלה בנו ובונים את ה"זהות החברתית". את הסדנה ינחו שניים והיא תהיה בנויה כך שבמפגש אחד תערך הצגת עולמו הזהותי-חברתי של אחד מחברי הקבוצה בהקשרים ה"ל", ובמפגש של אחר מכן נשתמש בחוויה כדי להרחיב ולהעמיק את המושג על הקשרו הפסיכואנליטי.

בחירה | דונלד וויניקוט וההיסטוריה של ההווה: Donald Winnicott and the History of the Present

קורס מוכר לתוכנית הילדים | סמסטר א', 20:15

רחל קלע | טל': 0544-787665 | rakella4@gmail.com
אנג'לה ג'ויס (חמישה מפגשי הדרכה)

אנג'לה גויס (Angela Joyce) היא פסיכואנליטיקאית בכירה בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, יו"ר נוכחי של החברה הוויניקוטיאנית. היא מרצה בכירה ב"לונדון יוניברסיטי קולג". התמחתה במרכז אנה פרויד, חלוצה בתחום הפסיכותרפיה הפסיכואנליטית הוויניקוטיאנית בהורה-ילד. כתבה מאמרים רבים בנושא זה וכן כותבת כיום על העברה בין-דורית של טראומה. ספרה - דונלד וויניקוט וההיסטוריה של ההווה - הבנת האיש ועבודתו - יצא ב-2017. המפגש עמה יאפשר לנו לפגוש את ההתפתחויות בנות זמננו שחלו בעמדה הוויניקוטיאנית. בסמינרים הקליניים היא תיתן לדרכה לשעות אנליזה שיובאו בפני המשתתפים. כך נוכל להכיר מקרוב את אופן חשיבתה הקלינית ועבודתה. המאמרים אותם נקרא בהמשך יאפשרו לפגוש את החשיבה התיאורטית שלה ושל וויניקוטיאנים בני זמננו נוספים. הסמינר יכלול: שני מפגשי פתיחה בהם נקרא יחד ממאמריה. 5 מפגשים אינטרנטיים עם אנג'לה ג'ויס בהם נעסוק בחומר קליני מאנליזות במבוגרים ובילדים שיביאו חברי המכון. בהמשך הסמסטר יתקיימו עוד 4 שיעורים בהם נקרא ונדון במספר מאמרים נוספים שכתבה אנג'לה ושכתבו וויניקוטיאנים נוספים בני זמננו.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

בחירה | צמד חמד: קליין וויניקוט - על פירוש והבנה,

חוויה ומשחק | סמסטר ב', 20:15

ד"ר עפרית ברמן שפירא | טל': 0523-505106

ofritsb1212@gmail.com

אלי הימן | טל': 0523-421933 | eli.heyman1@gmail.com

מטרת הקורס להפגיש בין החשיבה של מלני קליין לדונלד וויניקוט בנוגע לכמה סוגיות ליבה אנליטיות. נציג בקורס את נקודות הממשק והשוני, בין קליין לוויניקוט, תוך התייחסות לאופן שבו הדברים באים לידי ביטוי בחדר הטיפול.

נחקר ונעמיק ונחדד את היכולת בהתבוננות דו-עינית בוויניקוט שיובאו על ידי המנחים והמשתתפים.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

בחירה | מבחן ההתבגרות בראי הפסיכואנליזה

מוכר לתוכנית הילדים | סמסטר ב', 16:45

איזבל בן אמו | טל': 0544-540356

isabellebenamou19@gmail.com

ג'יזל ורד | טל': 0544-707419 | gisele.vered@gmail.com

פריצת הגניטליות עם עוצמתה הדחפית היא מאורע העומד ביסוד תהליך שימשך לכל אורך ההתבגרות. מהותו בהעמדה למבחן של ההתפתחות הנפשית הקודמת ובארגונה מחדש. מדובר באירוע-ציר, כמו "סזורה" בלשונו של ביון, המגדירה "לפני" ו"אחרי". מנטליזציה של שינוי זה דורשת יכולת להכיל את הפרדוקס שעשויה לגלם פרספקטיבה כפולה זו של חתך ושמירה בה בעת, על המשכיות העצמי: כיצד המתבגר יכול, למרות השינוי, למצוא את עצמו מחדש, להכיר את עצמו מחדש. תקופת ה-puberty היא אזור של מערבולת נפשית מאחר והיא גם כרוכה בפגיעה נרקסיסטית הנובעת משינוי שאין עליו שליטה ובוותור של הגוף הילדי שיכול היה לשמר את הפנטזיה האומניפוטנטית של דו-מיניות אפשרית. זו תקופה שבה המשאלה האדיפאלית עומדת למבחן. בקורס נתעניין בהיבטים השונים של תהליך זה, ובאפשרות של עבודה אנאליטית ב"עין הסערה".

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

בחירה | ההוויה הנירוטית | סמסטר ב', 20:15

איה זיידל | טל': 0542-075322 | Aya.Zaidel@gmail.com

בעשורים האחרונים הפסיכואנליזה מעמיקה את הבנותיה בעולם הנפשי הארכאי ומגבשת תיאוריות, מושגים ורעיונות בדבר התהליכים ואבני הבניין העומדים בבסיס החיים הנפשיים. בד בבד, נדמה שנדחקו מהשיח התיאורטי המטופלים בעלי יכולות לחשיבה, חלימה ויחסי אובייקט אינטגרטיביים, חיים רגשיים עשירים ומורכבים ויכולת פירוש והתבוננות בעצמם ובסביבתם. מטופלים שעל-אף שצלחו את התחנות ההתפתחותיות הבסיסיות באופן טוב דיו, מתקשים לממש את עצמם, נאנקים תחת תחושות אשמה ואמביוולנטיות וחשים חוסר שביעות רצון ממיניותם, מקשריהם, מעצמם ומעולמם. מטרת הקורס היא לשוב ולתת מקום לסבל הנירוטי, להכיר לעומק את מאפייניו ולחדד את ההקשבה לאופן שבו הוא התגלם בעבר ומתגלם בקליניקה כיום. הקורס יסקור את ההיסטוריה של תורת הנירוזות וידון בקשר שבין הנירוזה והמיניות, הלא-מודע והתסביך האדיפלי. חלקו האחרון של הקורס יוקדש להיסטוריה ולנירוזה הכפייתית, ובמידת האפשר, תשולב עבודה על חומר קליני בניסיון לקרב את הנירוזה לחשיבה ולשפה הפסיכואנליטית בת זמננו. הקורס יסתמך על קריאה רוחבית ואינטגרטיבית בפרויד ובספרות הקלאסית העוסקת בתורת הנירוזות ועל הוגים עכשוויים שניסו להעשיר את הבנת הנירוזה באמצעות חשיבה פסיכואנליטית עכשווית. על פי העדפת המשתתפים, אחדים מהפרטים הביבליוגרפיים יבחרו לקריאה מעמיקה יותר בכיתה, בעוד האחרים ישמשו כחומר רקע.

פירוט השיעורים ורשימת המקורות [בקישור זה](#)

בחירה | בין 17 | סמסטר ב', 20:15

חני בירן | טל': 0544-661959 | hannibiran@gmail.com

זו השנה ה-17 שאנו קוראים קריאה תלמודית בטקסטים של ביון. השנה נקרא את הפרקים 3 ו-4 בספר Transformations. הנושאים העיקריים של פרקים אלה. עוסקים במושג O כחוויה שונה עבור המטפל ועבור המטופל. כן גם בשאלות של טרנספורמציות מאלמנטים בטא לאלמנטים אלפא בעבודה הטיפולית. ביון מתייחס להעברה וחוקר נושא זה באופנים שונים. הוא עסוק הן ברמה פילוסופית והן ברמת הפרקטיקה, בשאלה מהי המשמעות של החוויה הפסיכואנליטית ואיך מתקשר כל הקורה בחדר לחיים מחוץ לחדר האנליטי.

הקורס מתאים לוותיקים ולמצטרפים חדשים. המצטרפים יקבלו סיכום מפורט של פרקים 1 ו-2 בספר.

ביבליוגרפיה:

Bion,W.R. (1965). Transformations, ch.3 ,ch.4. pp 24-52.
London, Maresfield Reprints.

בחירה | Meltzer's Sexual States of Mind (1973)

| מוכר להכשרה | לא בימי הלימודים |
שלושה מפגשים במהלך השנה, בימי שישי: 29.10; 18.02; 08.04; בין
9:30 ל-15:00.

מלכה הירש-נפחן | Malka@napchan.com

במסגרת הקורס נדון במספר פרקים בספרו של מלצר "מצבי נפש מיניים", שעומד לצאת לאור בתרגום לעברית. מלצר מתאר, בספר זה, את ההרחבה שלו לשלוש המסות על המיניות של פרויד לאור ההתפתחויות בפרויד עצמו, והתרומות של אברהם וקליין. למרות שקרא לספרו "מצבי נפש מיניים", הדגיש מלצר כי אינו מתכוון לפרקטיקה המינית אלא לפנטזיות הלא מודעות על עולם פנימי, שכולל בעיקר את האם וגופה, את ילדיה והאב; כלומר, פנטזיות על הסצנה הראשונה ועל המשפחה בכלל. התאוריה של מלצר מסיטה את הדגש מדינאמיקת עונג-כאב ואנרגיה ליבידינלית ודחפי המוות, אל עבר תאוריה של דחף להתפתחות ובניית הזהות, וממקדת את האבחנה בין חיים בעלי משמעות נפשית לחיים חסרי משמעות. מלצר מתאר סוגי מיניות שונים הכוללים מיניות ילדית פולימורפית, מיניות פרוורטית, מיניות התבגרותית ומיניות בוגרת. זוהי הבחנה מבנית ולא תיאורית, ולפיכך לא ניתן לסווג את ההתנהגויות הנראות לעין בהתאם לקטגוריות אלו; במקום זאת, יהיה עלינו לחשוף את הפנטזיות הלא מודעות ואת יחסי האובייקט הפנימיים, אשר מתגלים בעיקר ביחסי ההעברה בתהליך האנליטי.

מצבים נפשיים אלו נוכחים לאורך החיים, אך הדומיננטיות שלהן משתנה בהתאם להתפתחות הנפשית; בילדות יהיו המיניות הילדית הפולימורפית

והמיניות הפרוורטית דומיננטיות, ואילו בבגרות, תהיה המיניות הבוגרת דומיננטית; המיניות הילדית עשויה להעשיר אותה, אך עלולה גם למנוע את מהותה, ואילו המיניות הפרוורטית מחסירה ממנה תמיד. טענתו של מלצר היא שהמיניות היא בעצם כל התרחשות נפשית בעלת משמעות, כלומר, המיניות היא היחס לאיחוד וחיבור שלהם פוטנציאל למשמעות או שחסרים פוטנציאל זה, ואינה דווקא סיפוק מפורקן. סודה של המיניות טמון בעיקר באובייקט המשולב של הסצנה הראשונה. דרמות פנטזמטיות שונות מאפיינות את סוגי המיניות השונים. על בסיס זה מפתח מלצר הבנה למתה-פסיכולוגי של פרוורסיות, התמכרויות, פטישיזם, ומחלות גרגסיביות אחרות. מלצר גם מתאר את השימוש בהבחנות שעושה להבנתם של תופעות חברתיות. מרתק הפרק על עבודה והקשר שהוא עושה בין מיניות בוגרת ועבודה, שבעיניו מיתר את מושג הסובלימציה. לדעתו, במהותה המיניות הבוגרת הינה עבודה, ואלו הם הילדים שאינם מבינים את מהותה. זו נלמדת מהניסיון. הספר מבסס את הקונפליקט האדיפאלי כאבן הראשה של החיים הנפשיים, אך מרחיב מאד את מהותו מבעד לגניטליות. לכל סמינר ינתנו פרקים מסויימים מהספר בהם נדון בפרוטרוט.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

סדנה | בין - הסמינרים האיטלקיים

פתוחה לכל חברי המכון

חני בירן | טל': 0544-661959 | hannibiran@gmail.com

נקרא קריאה תלמודית את הסמינרים מס. 2 ומס. 3 בספרו של בין
The Italian Seminars.

נקשיב לאופן בו בין עונה על שאלות. אחרי כל פסקה נדון, נעלה
אסוציאציות קליניות ונחקור ביחד את החשיבה הקלינית של בין.

- הסדנה תתקיים בזום, בין הסמסטרים, ביום שלישי, 15.02.22,
מ-15:00 עד 20:00.

סדנה | על אנדרה גרין

פתוחה לכל חברי המכון

אליס בוראס | טל': 0504-637096 | aliceburas@gmail.com

הסדנה תעסוק בעיקרי חשיבתו של אנדרה גרין.
נתחיל ללמוד שני מאמרי סקירה על הגותו, פרי עטו של פרננדו אוריברי,
אנליטיקאי ארגנטינאי. לאחר מכן נעסוק במספר מאמרים מאת גרין
עצמו העוסקים במושגי יסוד בהגותו.

- הסדנה תתקיים בזום, בימי שישי מ-09:00 עד 10:30.
בתאריכים הבאים: 15.10; 05.11; 26.11; 17.12; 07.01; 21.01; 04.03;
25.03; 29.04; 20.05; 17.06.

- רשימת המקורות [בקישור זה](#)

למידה מעבר לתוכנית ההכשרה | סדנאות

דדנה | טראומה, דיסוציאציה והעברה בין-דורית

פתוחה לכל חברי המכון

אורנה קיסלסי | טל': 0508-573456 | kislasyl@gmail.com

טראומה יכולה להיות אירוע שלא ניתן לייצגו בנפש, שלא ניתן לעיבוד קוגניטיבי ורגשי כי הוא מציף באופיו, לא ניתן לשאתו. כשכך, נוצרת חוויה נפשית דיסוציאטיבית, מצב עצמי מנותק. דיסוציאציה היא פעולה נפשית הכרחית של הנפש. כשניתן לנוע בין מצבי עצמי שעברו דיסוציאציה הרי שהחוויה היא של חיבור וגמישות. כשלא ניתן, הטרומה עלולה להיחוות כרוח רפאים רודפת ובלתי נתפסת, להתבטא כחזרה כפייתית.

עיבוד של טראומה בטיפול מתרחש פעמים רבות דרך אינאקטמנט, כשמטפל ומטופל מצויים בסכך מפותל שבו דיסוציאציה הדדית - חוויה בלתי נסבלת מוחזקת יחדיו. המוצא ממנו מאפשר להכיר במצבי עצמי מנותקים, לנוע בין המרווחים, לחוות באופן אחר, חדש, את האימה. טראומה כחוויה מנותקת, עלולה להפעיל אופן חיים של חרדה והוויה משחזרת במשפחה. נתבונן על כך בהקשר לבית, למעשה לחוויית אינ-בית, דרך סרטה של הבימאית שנטל אקרמן. בסדנה נלמד על טראומה ועל דיסוציאציה, על חזרתיות כפייתית וחוויות 'לא אני'. נלמד כל זאת גם מתוך סרט (והבימאית שלו) המבטא ומספר באופן גלוי וסמלי העברה בין דורית באשר לטראומת עזיבת בית. הבית איבד לכאורה ממשמעותו אך הוא מקום נכסף המעורר חרדה מפרקת בו זמנית.

• הסדנה תתקיים בזום, ביום ג', 22.02, מ-15:00 עד 20:00

• רשימת המקורות [בקישור זה](#)

למידה מעבר לתוכנית ההכשרה | מורי חו"ל

חוו"ל | סמינר הדרכה (לילדים ומבוגרים) עם אן אלורז

פתוח לכלל חברי המכון, אנליטיקאים ועמיתים בהכשרה

מרכזת: מיכל זלינגר | טל': 0522-749454

selinger.michal@gmail.com

הסמינר הקליני עם אן אלורז (ובהנחיית מיכל זלינגר) מתקיים במכון כבר מספר שנים, ודרכו ניתן לחוות את התאוריה והטכניקה הייחודית, עליהן אן אלורז כותבת רבות.

• המשתתפים יתבקשו להציג פגישות, הן עם ילדים והן עם מבוגרים.

• הסמינר יתקיים בזום, בימי ה', מ-17:00 עד 18:15.

תאריכי המפגשים: 27.01; 20.01; 13.01; 09.12; 25.11

חוו"ל | סמינר הדרכה עם אירמה ברנמן פיק

פתוח לכלל חברי המכון, אנליטיקאים ועמיתים בהכשרה

מרכזת: ד"ר עפרית ברמן שפירא | טל': 0523-505106

ofritsb1212@gmail.com

אירמה ברנמן פיק היא אחת הפסיכואנליטיקאיות הקליינאניות הבכירות ביותר, יו"ר לשעבר של החברה הפסיכואנליטית הבריטית. היא סיימה את הכשרתה הפסיכואנליטית, כפסיכואנליטיקאית של ילדים ומבוגרים. בין מדריכה היו: אסתר ביק, ביון, פאולה היימן, בטי ג'וזף, הרברט רוזנפלד וחנה סגל, שהנחילו לה את צורת החשיבה העמוקה והשיטתית הנדרשת לצורך עבודה עם מצבים מנטליים ראשוניים, באופן שבו הם מופיעים ב"כאן ועכשיו" של יחסי ההעברה וההעברה הנגדית.

• בכל שיעור תינתן הדרכה על מקרה שיציג (באנגלית) אחד המשתתפים. מועדי ההצגה יימסרו לפני תחילת הסמינר.

• הסמינרים יתקיימו בזום, בימי ה', מ-18:30 עד 20:15.

• ניתן להירשם לשני הסמינרים.

הסמינר הראשון בתאריכים: 14.10; 04.11; 09.12; 13.01; 17.02 (בין הסמסטרים).

הסמינר השני בתאריכים: 17.03; 31.03; 12.05; 26.05; 23.06

חוו"ל | סמינר הדרכה עם ד"ר אנטונינו פרו

פתוח לבוגרי המכון מסיימי ארבע שנות לימוד

מרכזת:

מיכל הסל-קומורניק | טל': 5237-29986

Hk.michal@gmail.com

ציפי מיידלר | 0545-962633 | meidlernz@gmail.com

הסמינרים יעסקו בהגותו של הפסיכואנליטיקאי האיטלקי ד"ר אנטונינו פרו.

כל אחד מהסמינרים יכלול שלוש פגישות הדרכה על אנליזות של משתתפי הסמינר ושיעור אחד בו ד"ר פרו יעמיק וילמד את מושגי היסוד של גישתו: שדה בין-אישי חלימה, משחק, reverie, וזאת תוך קישורם לתהליך ההדרכה שהקבוצה עוברת.

• המשתתפים יתבקשו להציג ורבטים של שתי פגישות.

• ניתן להירשם לשני הסמינרים.

• הסמינרים יתקיימו בזום, בימי ג', מ-20:30 עד 22:00.

הסמינר הראשון בתאריכים: 01.02; 15.02; 01.03; 22.03

הסמינר השני בתאריכים: 12.04; 10.05; 24.05; 14.06

• מקורות:

פרו, א., (2001), טכניקה בטיפול בילדים, תולעת ספרים.

Ferro, A., (2006), Psychoanalysis as therapy and storytelling, London Routledge.

חוו"ל | סמינר הדרכה עם ג'אן אברם

פתוח לבוגרי המכון מסיימי ארבע שנות לימוד

מרכזות:

שרון קורן-לזרוביץ | טל': 0544-213095 | sharonk4@gmail.com
אורנה שרצקי | טל': 0523-975327 | orna.psy@gmail.com

*"בוא אל העולם ביצירתיות, ברא את העולם;
כי רק מה שאתה בורא הוא משמעותי בשבילך."
(I. I. ויניקוט, 1968)*

שמחות להציע לבוגרי המכון שני סמינרי הדרכה חיה עם הפסיכואנליטיקאית פרופ' ג'אן אברם, כותבת הספר "שפתו של ויניקוט - מילון לשימוש של ויניקוט במילים" (2019).

פרופ' אברם היא פסיכואנליטיקאית, חברה בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, פרופ' אורח במרכז ללימודי פסיכואנליזה באוניברסיטת אסקס, מלמדת ומרצה במרכזים רבים באנגליה, במכון הפסיכואנליטי ובמרכז טביסטוק. אברם חוקרת מתעדת ומבארת את חשיבתו העשירה של ויניקוט ומצביעה מחדש על תרומתו התיאורטית להתפתחות הפסיכואנליזה.

- כל סמינר יכלול חמישה מפגשים של הדרכה חיה. משתתפי הסמינרים יתבקשו להציג פגישה טיפולית באנגלית.

הסמינר הראשון יוקדש לנושא סביבה, ולמסגרת האנליטית כסביבה מאפשרת. התאוריה של ויניקוט שמה דגש רב על הסביבה ולהשפעתה על ההתפתחות המוקדמת והבריאות הנפשית, ונבקש להעמיק במושג זה. **בסמינר השני** נתמקד בנושא הטכניקה הוויניקוטיאנית. נקרא מאמרים העוסקים בטכניקה בהיבטיה השונים - פרשנות או חוויה ונוכחות, רגרסיה לתלות, השימוש בביטוי בפעולה ועוד.

- הסמינרים יתקיימו בזום, בימי ג', מ-20:45 עד 22:15.
- הסמינר הראשון בתאריכים: 12.10; 19.10; 02.11; 09.11; 16.11.
- הסמינר השני בתאריכים: 07.12; 14.12; 04.01; 11.01; 25.01.

• רשימת המקורות [בקישור זה](#)

חוו"ל | סמינר הדרכה עם פרופ' קטלינה ברונסטיין

פתוח לבוגרי המכון מסיימי ארבע שנות לימוד

מנחה: ד"ר עפרית ברמן שפירא | טל': 0523-505106 |
ofritsb1212@gmail.com

קטלינה ברונסטיין היא פסיכואנליטיקאית מנחה בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, לשעבר נשיאת החברה, מרצה בכירה בקולג' האוניברסיטאי של לונדון. ערכה את הספר "התאוריה הקלייניאנית: נקודת מבט בת-זמננו", ופרסמה מאמרים רבים בפסיכואנליזה בילדים, מתבגרים ומבוגרים, הנשענת על התאוריה הקלייניאנית. כתבה מאמרים גם בנושא פסיכוסומטיקה.

הסמינר הוא בן חמישה מפגשים קליניים, בהדרכתה של פרופ' ברונסטיין. לבקשתה, הקבוצה תהיה קטנה, ועל-כן כל משתתף בסמינר יקח בחשבון כי עליו להציג ורבטים באנגלית מפגישה טיפולית בילד או במבוגר.

- המפגשים ייערכו בזום, בימי ג', מ-19:15 עד 20:45.
- תאריכי המפגשים: 05.10; 19.10; 02.11; 16.11; 23.11.

למידה מעבר לתוכנית ההכשרה

קבוצות קריאה | ימי שלישי של הפורום, בין 17:00 ל-18:30

חוו"ל | סמינר קליני-תאורטי עם ד"ר ריקדרדו לומברדי

פתוח לבוגרי המכון מסיימי ארבע שנות לימוד

מנחה: ד"ר עפרית שפירא-ברמן | טל'. 052-3505106 |

ofritsb1212@gmail.com

"בין הגוף לנפש - על מצבים מנטליים ראשוניים, סומטיזציה ועבודה עם פסיכודה"

ד"ר ריקדרדו לומברדי הוא פסיכואנליטיקאי ופסיכיאטר איטלקי, מהמובילים היום בעולם את התחום של עבודה אנליטית עם מצבים מנטליים ראשוניים, פסיכו-סומטיקה, פסיכודה ועוד. הוא מלמד בחברה הפסיכואנליטית ברומא, ומשמש כאנליטיקאי מנחה בחברה הפסיכואנליטית האיטלקית. לומברדי מתמחה בעבודה עם פסיכודות, סומטיזציה; ילדים, בני נוער ומבוגרים. ספריו מוקדשים בין היתר לחשיבתו של ביון.

לומברדי פרסם כמה ספרים וכתב עשרות מאמרים. מבחר מהם

ומאמרים מומלצים כמאמרי בסיס לקורס [בקישור זה](#)

- הסמינר יתקיים בזום: שישה מפגשים, בימי ג', מ-18:30 עד 20:00. בתאריכים: 21.12; 08.02; 15.03; 05.04; 17.05; 07.06.

קבוצת קריאה: קליין וממשיכיה

מרכזים:

הדר קמפינסקי-שוויצר | טל': 0522-749810

hadarkem@gmail.com

אלי הימן | טל': 0523-421933 | eli.heyman1@gmail.com

קבוצת הקריאה של כתבי קליין מתנהלת כקבוצת עמיתים בה מתאפשרת קריאה תלמודית של מאמריה של מלאני קליין תוך קיומו של דיון ער המקשר את חומר הקריאה לעבודה הקלינית. בתחילת השנה נחליט יחד לגבי חומרי הקריאה. בהתאם לרצון המשתתפים, יתכן ונקרא גם מאמרים של ממשיכיה של קליין.

קבוצת קריאה: פרויד

מרכז: עמנואל עמרמי | טל': 0507-300041

amrami.emmanuel@gmail.com

חברי הקבוצה עוסקים במהלך השנים בקריאת הטקסטים של פרויד מתקופות שונות.

הקבוצה בנויה על מודל של לימוד בית-מדרשי, בו מודגש מאמץ של קפדנות נינוחה המכוונת להבין לעומק את חשיבתו של פרויד, להתעכב על כל פרט טקסטואלי שמעורר חקירה ולגלות את מירב המשמעויות הגלומות במאמרים הנלמדים.

היות ומפגשי הקבוצה מתוזמנים לפי ימי הפורום, כך שבמקרה הטוב מתקיימים כשישה-שבעה מפגשים לאורך השנה, מטבע הדברים הטקסטים שהקבוצה בוחרת לקרוא בשנים האחרונות הם יחסית קצרים. הבחירה נעשית במשותף על ידי כל חברי הקבוצה. השנה אנחנו עוסקים ב"מכים ילד" (1919) ולקראת סיום העבודה על המאמר הזה נחליט מה נלמד בהמשך.

הקבוצה פתוחה לכל עמיתי המכון: המשתתפים בה הם גם עמיתים בהכשרה, גם בוגרי ההכשרה וגם העמיתים הבינתחומיים.

קבוצת קריאה: בילדים

ריכוז: "ועדת ההכנה למסלול הילדים"

חני גרינברג | טל': 0545-868252 | hanigr26@gmail.com

מאיר ברנד | טל': 0506-917578 | meirbrandpsy@gmail.com

יעל פרי זהר | טל': 0546-643336 | yaelperizohar@walla.com

לאחר שנתיים בהם קבוצת הקריאה בילדים התאחדה עם קבוצת הקריאה בקליין, החלטנו כי נחזור להעמיק בחשיבה הייחודית על עבודה טיפולית בילדים ובהוריהם. בשנה זו נעמיק בתחום "עבודה טיפולית עם הורים", שהוא תחום מורכב ביותר בעבודה עם הילדים, אך לעיתים אינו זוכה לחשיבה ראויה דיה.

כדי להעמיק בחשיבה ובקריאה, נבחר יחדיו מאמרים שמתבוננים בסוגיה זו מנקודות תיאורטיות שונות. נתחיל במאמר "הנאום המשפחתי ככתיבה טראנס-אינדיבידואלית באנליזה של ילדים", דייגו גרסייה ריינוסו, ובספרה של מ. מאנוני, "הילד, מחלתו ואחרים".

את תחילת המפגש הראשון נקדיש לבחינה משותפת של המאמרים. מוזמן לקבוצת הקריאה כל מי שתחום הטיפול בילדים קרוב ללבו, במיוחד עמיתים במסלול ההכשרה בפסיכואנליזה בילדים.

• בביליוגרפיה:

- מאנוני.מ. (1967) הילד מחלתו ואחרים. עם עובד.
- מנזנו,ג., פלצ'יו אספסה,ג., זילקה,ג. (2005) תסריטים נרקסיסטיים של ההורות. תולעת ספרים.
- גרסייה ריינוסו, ד. הנאום המשפחתי ככתיבה טראנס – אינדיבידואלית באנליזה של ילדים.

קבוצת קריאה: ספרות פסיכואנליטית צרפתית בת זמננו

מנחות:

איזבל בן אמו | טל': 0544-540356

isabelle123@bezeqint.net

גיזל ורד | טל': 0544-707419 | gisele.vered@gmail.com

בשנה הבאה אנחנו מציעות להמשיך להעמיק בכתבים של Rene Roussillon, שבהם אנחנו מתמקדים השנה; ובייחוד בספר: Primitive Agony and symbolization 2011. מדובר בספר העוסק במודל חשיבה של הפרעות נרקיסיסטיות והשפעתן על התפתחות תחושת הזהות הסובייקטיבית. מודל זה מציג אינטגרציה מקורית ויצירתית בין המתפסיכולוגיה הפרוידיאנית וחשיבתו הקלינית והתיאורטית של ויניקוט (בעיקר). הקבוצה מתנהלת מזה שנים רבות במסורת של קריאה תלמודית של הטקסט וניתן מקום לרב-שיח פתוח וחופשי בין המשתתפים. על מנת לייצר עבודה רציפה ומושקעת חשוב כמובן שהנרשמים יתחייבו להתמיד במשך כל שנת הלימודים.

קבוצת קריאה: תיאוריית השדה

מנחים:

גדית אוריין | טל': 0547-994786 | gaditorian@gmail.com

עופר דוברוצקי | טל': 0544-988826 | oferdob@gmail.com

איריס לרמן | טל': 0544-784267 | iris.lerman@gmail.com

לפני כשנתיים התכנסנו ללמידה משותפת של עולם "השדה" בפסיכואנליזה.

המחשבה בבסיס ההתארגנות הייתה לימוד בצוותא של חומרים מתוך העולם הפסיכואנליטי העכשווי, וסקרנות לגבי מושג "השדה", והנגזרות התיאורטיות והפרקטיות המגולמות בתפיסה זו. בשנה הראשונה והשנייה קראנו יחד מכתביו של אנטוניו פרו, שמייצג את הזרם הפוסט ביוניאני בתוך גישות "השדה". בשנה הבאה "נעבור" מאיטליה לארצות הברית, ונתמקד באותם תאורטיקנים מרכזיים המייצגים את תיאוריית השדה ביבשת זו. נבחר מאמרים משל לוינסון, דונל סטרן, רינגסטורם ופוסאג'י. אנחנו מזמינים את כל העמיתים ש"נפשם חפצה" בנושא ובלמידה משותפת, להצטרף.

קבוצות קריאה נוספות | לא בימי הפורום

קבוצת קריאה | מין ומגדר, הומו, הטרוד: המיניות בפסיכואנליזה המסורתית והעכשווית |

סדנה מתמשכת עבור בוגרי ההכשרה והעמיתים הבינתחומיים

מנחה:

עמנואל עמרמי | טל': 050-7300041 | amrami.emmanuel@gmail.com

הרעיון הכללי: קפיצה בזמן על פני 115 שנים, מאז מאמרו של פרויד "שלוש מסות על התאוריה של המיניות".

מטרת הסדנה לחזור אל ההמשגות הפסיכואנליטיות הקלאסיות של המיניות ולבחון מה הם הצדדים הרלוונטיים שלהן בזמננו אנו. לצורך זה, במקביל לקריאת המאמרים המכוננים של פרויד, פרנצי, ק. אברהם, הורני, לאקאן, הקליינאנים ואנשי הדורות המאוחרים יותר, כגון סטולר, שסגה-סמירג'ל, שטיין ואחרים, המשתתפים יעסקו בתיאורים קליניים של ההתנהגות המינית העכשווית ובניסיונות לעדכונים וחיידושים של תאוריות המיניות בספרות האנליטית החדשה. למותר לציין שהמשתתפים יוכלו לשלב בדיוני הקבוצה גם ויניטות קליניות ואוטוביוגרפיות משל עצמם.

- המפגשים יתקיימו בזום, אחת לשבועיים, בימי א', מ-20:00 עד 21:30, בתאריכים הבאים: 16.01, 26.12, 12.12, 28.11, 14.11, 31.10, 17.10, 30.01, 13.02, 27.02, 13.03, 27.03, 10.04, 24.04, 08.05, 29.05, 12.06.

קבוצת קריאה בינתחומית

הנחיה: הוועדה הבינתחומית

- הקבוצה תתמקד בחשיבה הבינתחומית ותהיה פתוחה לכל חברי המכון.
- המפגשים: פעמיים בסמסטר, לפני ערבי סיום, בימי חמישי, מ-18:15 עד 19:45.

קבוצת קריאה: אזור רחובות-נס ציונה

מרכזת:

דורית לוי | טל': 0522-787467 | Levin.dorit@gmail.com

ניפגש לקריאה תלמודית משותפת. נושא הקריאה לשנה הבאה טרם נקבע.

הקבוצה פתוחה לכל חברי המכון.

- המפגשים יתקיימו בימי ששי, מ-08:30 עד 10:00, בתאריכים הבאים: 09.10; 12.11; 10.12; 14.01; 11.02; 11.03; 08.04; 10.06.

קבוצת קריאה: אזור השרון

מנחה:

איזבל בן אמו | טל': 0544-540356 | isabelle123@bezeqint.net

מרכזת:

אילנה שליט | טל': 0546-612432 | ilanaeilati22@gmail.com
מיכל יקיר | טל': 0546-368550 | michal.yakir1@gmail.com

ניפגש לקריאה משותפת בכתבי פרויד.

הקבוצה פתוחה לכל חברי המכון.

- המפגשים יתקיימו פעם בחודש בהוד השרון / אלישמע, בימי ראשון, מ-20:30 עד 22:00, בתאריכים הבאים: 03.10; 07.11; 05.12; 02.01; 06.02; 06.03; 03.04; 01.05.

